

FAMILIAR

OMINOSA

Reimawen

Del lat. *familiāris*.

1. Az. Külpalme koneltulelu ñi reima mew.

Yikangelu, sa

Del lat. *ominōsus*.

1. Az. cult. weza che kam weza rakizuam nielu.

WhatsApp, Twitter, Instagram, TikTok.

Chi we kimün zugu fiyantü nentukey kimal llallüg reke anulNeal Kakeumechi fütxake txapümkey ka welukeygün kamapulenmu: fachiantü, chi llitun zeuman azentunmew ka ñi kimeluwal chi pu che ge egün, chumgechi ñi kom kiñewal txawuluwunmew Kizu zuam ka lof che mew.

¿CHEM KIMTUKEIÑ FEYTACHI PEGELWE
MEW?

¿KÜPAYMI TAMI TXAWULUWAL KIÑE
PEKANZUGU?

¿CHE AM?

FEYPIMI TAMI AKUAL FEYTAMEW?

KAM FEYCHI PEGEL KIÑE WELLIN MEW
TXAWULUWAYMI KAKELU EGU KAM
FEYEGÜN.

¿KÜPA FEYENTULAYMI?

Rita Ferrer, ñi zatun küzaw mew, kimafimi chumgechi ñi chumgentufigu Nataniel Alvares, Juvenal Barria, Jorge Brantmayer, Juan Castillo, Zaida González, Jorge Gronemeyer, Pablo Langlois, Luis Poirot, Celeste Rojas, Tatiana Sardá, Carola Sepúlveda, Paloma Villalobos e Ingrid Wildi Merino; mari küla azentufe Kakeumelu ñi tuwun egün, ka ñi txekan ka ñi kimün küzaw, Mageleiñmu taiñ zewmayal kom inchíñ kimkantun rakizuamew ka pewmantual, lofmapu mülelu feula.

Jorge Gronemeyer
Txokiñ wirin azentun (zeuman)
2018 - Epu waranka mari pura

KIÑE AZENTUN

KIÑE KIZUAZENTUN

AZENTUN

KIZUAZENTUN

KIÑE AZENTUN RENTXÜKONLELU KA
AZENTUN MEW (KA RENTXÜKONLELU KA
KIÑE MEW)

TXAPÜNPHEYEM PU REYMAWEN

KOM AFTXIPALU AZENTUN, AFTXIPANOLU

CHI AZENTUN ZEUMAN REKE FELELU,
KIÑE LELAY ÑI CHUMGECHI

ZEWMAGEKEN

¿CHUMGECHI AZKINTUKEFIMI FEYTACHI
AZENTUN? ¿CHUMGECHI AZKINTUKEYMU?

CHI KUIFIKE KIMÜN KA CHI KIZUKIMÜN

Txekalmi chi pegelwe rakizuamu chi pu zugun ka kuifike kimün ka kizukekimün, pepi txawuluwaiñ ka fül kompuaiñ chi zewman küzawmew kizu taiñ kimün mew, kintunmu kiñe wellin cheu ñi kom chiñkoluwal taiñ küpalme ka tukulpan zugu, kakeumechi rüf kimün kam pewmantun reke, kizu ñi zugu kam kom chi pu txokiñ. Chi txapümew, kom chi pu txawuluglu txokiñ mew ka rupalu kiñe azentun mew: chi kizu txawuluglu rupalu chi antü mew, azkintunmu, epewtunmew ka ñüküftun zugu mew.

Reimawen/yikangelu müley ñi rakizuamuwal ka piwkeyewal, küme chetxokiwal chew ñi niel kuifi kimün küpa ulalu kimün kakelu egün mew, rakizuamal we kimkantun ñi chumgechi mafüllal chi kuifike kimün ñi güreal lof chegen mew.

Pablo Langlois

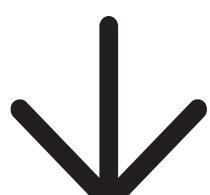
Txokiñ kolotun kimfalnolu: kolotun koneltulu kiñe weichan mew (zeumalu) 2006-16 Epu warran kayu ka Epu waranka mari kayu.

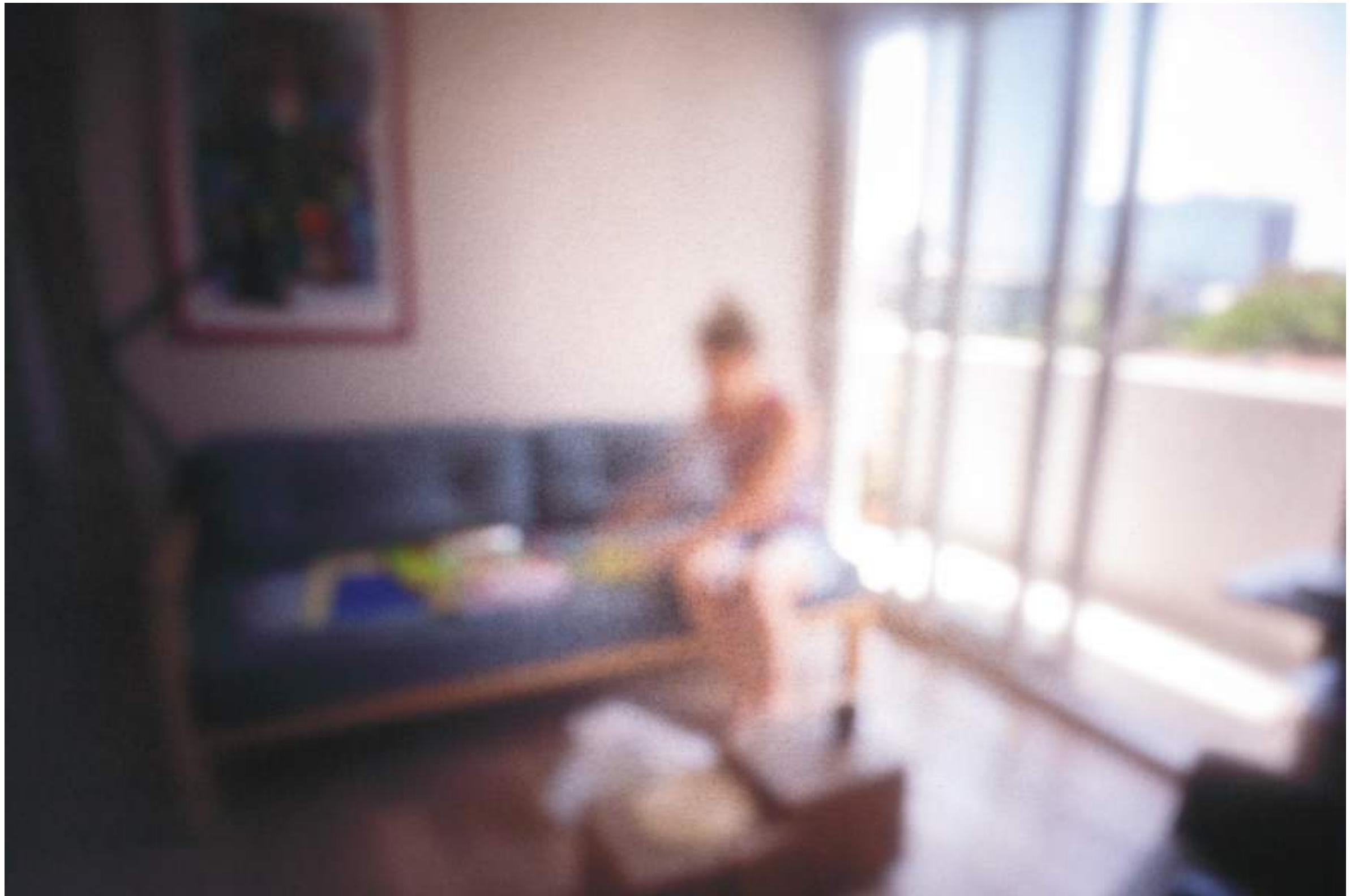
KOM CHI PU OYMAN TUN ZUGU KONELTULEAFUY KIÑE AZENTUN WENCHE PEGEL-LELU

Chi pu azentun wenche pegel-lelu
nieygün epu rume kimün chumlen feula
ñi pegeal. Feytachi Zuam wenche pegel-
lelu azkintufali, taiñ müyo tukulpakey chi
kuifike rupachi zugu, pu rakizuam, Pu
pewma: azentun ñi, chumgechi rakizuam
rumé, mülenagkey inchiñ mew.

¿chem tukulpalkeymu feytachi chemkün?
Rakizuamülmi chi rüfwen zugun mew,
chi pu zoy Pewfalugkelu kam zoy
nielo pelon chi pu txokiñ pañilwemew,
feypiafuiñ ñi Kizu niafuy chi azkintun
geñpiñ reke chi kuifike kimün ñi mogen
chi pu che mew amulnelu ñi eykaulen
reke, fiyantü welliñ chew ñi zewmageken
kutxantun ragiñzugu, kakeumechi kimün,
Kutxankawlu, kakeumechi mogen, ka
ayiwun zugu kam newentu zugun mew,
kom feyegün nieygün pichike kuñifal reke
ñi pu ruka zeuman waria mew ka komchi
koneltulelu.

Carola Sepúlveda
Pu Lof ruka (zeumalu)
Txokiñ kom pelón
2017 epu waranka mari regle

**¿CHUMGELU NÜRÜFKUNNUKEIÑ TAIÑ GE
KA PENMU ZOY KÜMELELU?**

**PEPILUG-GE TAMÍ TXEKAYAL CHI PU
PEGELWE MEW.**

CHI AZENTUN TXOKIÑ ZUGULELU REKE

Reimawen/yikangelu nentuy kiñe rakizuam nülaleu, azeluwenmew ñi kakeumelu ñi peal chuchiple chi pu azkintun ragiñkonpelu ka ragiñkoni, koneltulelu kakeumechi azkintun kimün,Kakeumechi zuam ñi pelotual ka kakeumechi txoy chi lof che mew. Feytachi pegelwemew, peaiñ Azkintun kizu ñi azkintufallal ñi reimawen chi wellin chew ni kom chiñkolugpeyem.

Kiñe rüf chi pu unen pünon txipalu chillkatun chi pañilwemew Feypiley chi kewun ka chi zugun Feypiniymu taiñ üytual ka femgechiley, feymu ka ñi zeumageal, feula: pegeal reke kuifike kewatun feula pegelgelu, witxampüramalu chi epu rumen zugun tukulpagelu ñi Koneltual afkazi reke Chi kuifike kimün mew, fachiantü may küme chetxokigey üytugeal ñizol reke.

Jorge Brantmayer
Chinkowe che
2011-16 Epu warranka mari kiñe - Epu warranka mari kayu

¿CHEM PETU EPEUTUMEKEYGÜN FEYTACHI PU CHE?

MÜLEY KIÑE EYKAULELU REKE CHEW ÑI
CHINKOLENMU TXIPAN PÜCHI RÜPÜMEW,
KIÑE TXAPÜMEW

ULKANTULEY KIÑE BOLERO PULKUTULEY
KIÑE CHARU MEW.

CHUMGECHI AZKINTUGEY, CHUMGECHI
AZKINTUFIÑ, CHUMGECHI FEY
AZKINTUKEIÑMU.

Zaida González
Gelay küyen gelay weñamkün
2016 Epu waranka mari kechu

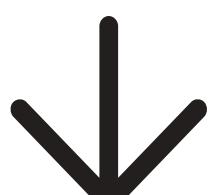

CHI MÜLENOCHI KAM TXOY MÜLEPALU REKE

Koneltunmew chi pu azentun pepi peaiñ pu lof chew ñi kakeulelu ñi rakizuam ka ñi txawupeyem. Peal soy tilleo taiñ kimnel nülayai kiñe we zuam cheu ñi rakizuamal ketxokonualu ñi azkintun chi ligelu ka kurülelu welu zoy pewfaluwi chi kazü pelontukelu chi pu lof pewfalugkenolu chi kuifike kimün mew, rakizuamal weke txokiñ ñi txapüntual rupachi zugu mew.

Kiñeke txokiñ mew zulliaiñ chi kuifike kimün mülelu chi pu azentun mew taiñ reima lifxu, feychi

Txapümkelu, tukulpan zugu taiñ txawun mew chi pu ayiwun zugun ka kimün taiñ txafkintual chi pu kagelu egün.

San Antonio
Tatiana Sardá
2013 - Epu Warranka mari küla

LO RUMEL RAMTUGEKEIÑ FEYCHI PU
RUPANMEW OYMANENTUKENON TAIÑ
MOGEN MEW

CHE REKE, PU LOF CHE REKE.

EPI ZULLIFULMI KIÑE, NÜLMI CHI
TXOY ANTÜ KA PEPI KÜPALTUFILMI,
¿CHUCHIGEAFUY?

CHI WEÑAMKÜN KA NIEY ÑI TUKULPAN
ZUGU TUKULPAGELE.

CHI MARTUCA, KIÑE ÑAMTXEKAN CHI KUIFIKE KIMÜN MEW

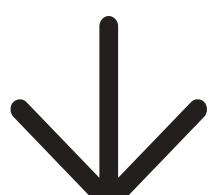
Chi Martuca kiñe ruka kuzawfe zomo gey txekakelu kakeumechi zuamtun chi pu zoy uneltulelu

Chi pu política ka mapu mülelu kuzawulkefi chi zoy kümeke reimawen.

Rume newen zomo gey ni kuzawmew ka rume chetxokigekey chi pu zoy kümeke reyma feychi país mew. Mülenonmu ni kuzawmu, Martuca kalkutukey ni zuamtun mew, ayiwfe, Ilikakelay chi mogen mew.

Mülepunmu gekelay mantan zugu, rumekey mütem. Martuca ragiñkonkey feychi azkintuwe ni

Kizugeal ka inkayal chi pu Küpalme mülelu feymu, tukulpanmu kiñeke tuwun wentekonlelu feyegün mew.

Juvenal Barría

Txokiñ chemkün wekuntulelu (zewman)

2018 Epu Warranka mari pura

**RAKIZUAMGE MARTUCA MEW CHI PU
KAKELU AZENTUN MEW REIMAWEN/
YIKANGELU**

RAKIZUAMGE CHUMGECHI ÑI TXOKIWAL

¿CHEM FEYPIAFUYGÜN?

CHUMGECHI WITXAKONUWAFUYMI?

**PEWTUFIGE CHUCHI GEAFUY CHI
TXAWULUWUN KIZU CHI PU LOF MEW.**

FAMILIAR / OMINOSA

WWW.CCLM.CL

CENTRO

CULTURAL

LA MONEDA

Ministerio de
las Culturas,
las Artes y el
Patrimonio

Gobierno de Chile